Łódź
CENA NUMERU 20 gr.
Cena prenumeraty w Łodzi
Mies. z dod. ilustr. 5 zł.
Dla robotników 4 zł.
Odnosz. do domu 30 gr.
Z dostawą poczt. 6 zł.
Poza Łodzią egz. 27 gr.
Należność pocztowa opłacona ryczałtem

XXXV rok istnienia.
Redakcja Administ. w Łodzi
Al. Kościuszki 41
TELEFON 100-28
Konto P.K.O. 60594
Red. przyjmuje od 5—6
Art. listów anonimowych nie umieszcza się.
1931 r.

Numer dzisiejszy składa się z 10 stron

ROZWÓJ

Sobota, 2-go maja № 119

Łódź w dniu 1 maja

Wczoraj proletarjat łódzki obchodził wyjątkowo spokojnie. Już od samego rana ulicami miasta przeciągały pochody poszczególnych dzielnic partyjnych, zdążając na punkt zborny na Wodnym Rynku o godzinie 11-ej uformował się pochód, na czele którego kroczyli przedstawiciele władz partyjnych P. P. S. C. K. W. w osobach Prezydenta miasta Ziemięckiego, wiceprezydenta Rapalskiego, senatora Kopcińskiego, adw. Kempnera, Purtala i innych.

Następnie kroczyły poszczególne dzielnice P. P. S. C. K. W. Stowarzyszenie B. więźniów politycznych organizacje robotników i pracowników instytucyj społecznych. Dalej kroczył pochód Niem. Socjal. partji pracy, czoło którego otwierał poseł Zerbe, ławnik Kuk i inni.

Następnie podążał pochód Bundu i wreszcie pochód zamykał TUR oraz większy oddział milicji socjalistycznej.

Gdy pochód kończył się na ulicy Głównej i Targowej, większa liczba komunistów zgrupowała się usiłując pójść za pochodem zgrupowanych organizacji socjalistycznych, przyczem poczęto wygłaszać przemówienia.

Zgrupowane silne oddziały policji odcięły komunistów usiłujących przyłączyć się do pochodu i rozproszyły ich.

W czasie rozpraszania 3 osoby zostały podeptane, do których wezwano pogotowie ratunkowe.

Gdy pochód swym końcem znalazł się u wylotu ulicy Śródmiejskiej na ulicy Piotrkowskiej, grupa komunistów usiłowała ponownie dostać się do pochodu, tamując całkowicie ruch na chodnikach i jezdni,

I w tym wypadku natychmiast interwencja policji, przyczyniła się do rozproszenia tłumu.

Następnie pochód organizacyj socjalistycznych udał się na Polesie Konstantynowskie, gdzie zostały złożone wieńce przez przedstawicieli poszczególnych dzielnic robotniczych, oraz z trzech ustawionych trybun wygłoszono przemówienia, do zgromadzonej na Polesiu Konstantynowskim publiczności w liczbie 10,000 osób, przemawiał senator Kopciński, ławnik Purtal, ławnik Kuk, radny Lichtenstein, Grodzicka i Zelmanowicz.

Następnie wiceprezydent Rapalski w imieniu wszystkich grup socjalistycznych odczytał rezolucje, w której nawołuje zebranych do wytrwania w walce z kapitalizmem i wzywa ich aby w zjednoczeniu przeciwstawić się wyzyskowi oraz zamachowi na ustawodawstwo socjalne.

Po odczytaniu tej rezolucji zgromadzeni o godz. 13.30 rozeszli się w spokoju.

Należy zaznaczyć, że w dniu wczorajszym P. P. S. Frakcja Rew. poraz pierwszy wystąpiła własnym pochodem, który wyruszył o godzinie 10-ej z lokalu przy ulicy Piotrkowskiej 73 na Polesie Konstantynowskie. W pochodzie tym wzięło udział około 100 osób, do których przemawiał dyr. Wierzbicki i Płuciennik.

Pochód P. P. S. Frakcji rew. rozwiązał się na godzinę przed przybyciem głównego pochodu.

Zapowiedziane pochody i manifestacje przez N. P. R. prawicę nia doszły do skutku, albowiem organizatorzy nie uzyskali zezwolenia od władz administracyjnych, wskutek czego wszystkie punkty wyznaczone przez NPR. prawicę w odezwach, jak również lokal partyjny przy ul Gdańskiej 40, obsadzone były przez oddziały policji, które nakazywały grupującym się rozchodzić do domów, co też czynione było w zupełnym spokoju.

Jak nas informują na całym terenie Województwa Łódzkiego, wczorajszy dzień minął na ogół spokojnie, a nawet w niektórych miastach zupełnie nie urządzono żadnych pochodów jak w Rudzie-Pabjanickiej.

W Piotrkowie komuniści usiłowali urządzić demonstracje, jednak zostali rozproszeni przez policję przyczem aresztowano 4 osoby.

W Kaliszu 1 maj przeszedł w zupełnym spokoju, jedynie przed Magistratem komuniści usiłowali urządzić wiec, który jednak został przez policję rozwiązany.

Pozatem komuniści demonstrowali również w Ozorkowie, Zgierzu, Tomaszowie Maz. Pabjanicach i Konstantynowie, jednak usiłowania te zostały w zarodku przez policję stłumione.

W godzinach wieczorowych odbyły się w lokalach poszczególnych dzielnic PPS. pogadanki i odczyty okolicznościowe, zaś w Sali Filharmonji uroczysta akademja. (a)

1 MAJ W STOLICY

Nastrój w stolicy od samego rana był dość ospały. Wprawdzie już od godz 7 r. przed lokalami dzielnicowemi różnych partyj robotniczych zaczęli się gromadzić ludzie były to jednak tylko nieliczne grupy. Przed fabrykami naogół panował spokój. Patrole policji w hełmach szturmowych pilnują na ulicach porządku.

Tramwaje i autobusy miejskie są od samego rana nieczynne.

Chociaż personel urzędniczy stawił się do pracy, całkowicie nieczynnemi było dużo fabryk: Parowóz, Lilpop, Norblin, Państw. wytwórnia aparatów telefonicznych, wytórnia tytoniowa przy ul Dzielnej. Drucianka, Pionier, Warsztaty kolejowe na dworcu głównym, Bracia Borkowscy, Henneberg, „Bezet", A. Mann. Rohe i Zieliński, a ponadto Klawe Perkun, Awia, Martens i Daab, warsztaty kolejowe Warszawa Wschodnia, Kolberg, Kabel i Ursus.

Rudzki, C. W. S. warsztaty kolejowe na Pradze, Przędzalnia na Woli, wytwórnia tytoniowa przy ul. Kaliskiej, wytwórnia monopolu spirytusowego na Pradze.

Perkun oraz Drzewiecki i Jezioranski.

Całkowicie czynne fabryki: Rektyfikacja Warszawska, Motor i Drukarnia Państwowa.

Godz. 9 r. — Grupy PPS. d. fr. rew. maszerują przy dźwiękach orkiestr na pl. Teatralny, gdzie tymczasem zebrało się już kilkaset osób. Porządek utrzymuje milicja.

Poza tem około 1.000 bezrobotnych zebrało się na Lesznie przed lokalem P. U. P. P

W godzinach południowych komuniści przejawiają wielką aktywność. ale silne oddziały policji rozpraszają demonstrantów.

Rozpędzono pochody komunistyczne: na Targowej — 40 osób, na ul, Wołyńskiej przy Dzielnej — 300 osób, na Karmelickiej, gdzie komsomolcy zaczęli wybijać szyby w sklepach i mieszkaniach i demolować wystawy, na pl. Żelaznej Bramy 200 osób. a wród nich kilku akademików, na ul. Zamenhofa i Kupieckiej — 80 osób.

Od Ogrodu Saskiego przeszedł Marszałkowską pochód komunistyczny w liczbie 500 osób. Na rogu ul. Złotej i Zielonej policja komunistów rozpędziła, aresztując niosącego sztandar tramwajarza w mundurze i 1 osobę cywilną. Demonstranci wybili w kilku sklepach szyby.

Policja patroluje na samochodach.

Demonstracje komunistyczne

Komuniści urządzali już awantury od rana, przyczem terenem bójek były przeważnie dzielnice żydowskie. Nadto na rogu ul. Węgierskiej i Kaliskiej na Ochocie zebrało się 60 komunistów ze sztandarem. Na widok policji demonstranci w popłochu uciekli.

Około 100 komunistów usiłowało również dołączyć się do pochodu CKW maszerującego z fabryki Lilpopa w liczbie 500 osób Na ulicy Bema doszło do starcia, przyczem kilka osób zostało lekko poturbowanych.

Grupa komunistów usiłowała demonstrować przed poselstwem Sowietów przy ul Poznanskiej 15, gdzie powiewa czerwony sztandar Na widok policjanta komuniści zbiegli

Postrzelenie policjanta

Przed fabryką „Parowóz" spora grupa komunistów usiłowała dołączyć się do pochodu PPS d fr rew ale milicja odpędzała natrętów

Do walki z komunistami doszło również na Pradze, na ul Białołęckiej gdy pochód PPS d fr rew natknął się na oddział komsomolcow Niespodziewanie wywiązała się obustronna strzelanina, podczas której komuniści ostrzeliwując się, uciekli w ul Siedzibną Posterunkowy Kazimierz Chmielewski usiłował przed domem Nr 3 na tej ulicy zatrzymać komunistów, ale padł ranny

Post Chmielewskiego, który ma przestrzeloną prawą nogę, pogotowie przewiozło do szpitala Przem. ańskiego.

Podczas rozpraszania komunistów pobity został post. Jakób Hirosz, a ponadto ranna jest komunistka Chila Cwikier.

Na Pradze zgromadziło się 200 komunistów na ul. Targowej i około 250 przed kościołem św. Florjana, przyczem policja rozproszyła demonstrantów. aresztujac 3 osoby.

Międzynarodowa akcja przeciwsowiecka

MOSKWA 1.5. — „Izwiestja" nawiązując do uchwały powziętej przez stowarzyszenie angielskich izb handlowych w Londynie w sprawie dumpingu sowieckiego zaznacza ją, że uchwała ta jest wynikiem nietylko nastrojów przeciwsowieckich w St. Zjednoczonych Wkrótce odbędzie się w Waszyngtonie kongres międzynarodowy izb chandlowych, który niewątpliwie będzie wyzyskany przez amerykańskich potentatów finansowych dla urządzenia demonstracji przeciwsowieckiej na skalę międzynarodową W ten sposób wystąpienie angielskich izb handlowych jest tylko jednym z przygotowawczych kroków do kompanji przeciwsowieckiej przygotowywanej w rozmiarach międzynarodowych.

—o:-O-:o—

W Zagłębiu spokój

BĘDZIN, 1 5. W związku z 1 maja sytuacja w kopalniach i zakładach przemysłowych zagłębia Dąbrowskiego pod względem liczebności pracujących na pierwszej dniówce przedstawiała się następująco: W samym Będzinie świętuje zaledwie 20 osób Kopalnia „Kofelew" zatrudniająca 176 ludzi uruchomiona całkowicie W fabryce kabli pracuje cały personel 180 ludzi W fabryce Fürstenberga na 300 robotników nie pracuje 20. W szeregu kopalń zarządzono świętówki. W innych większych zakładach przemysłowych i kopalniach stan jest następujący: W kopalni Łagisza na 191 robotników nie zgłosiło się do pracy 181 Na kopalni „Saturn" na 1031 zatrudnionych nie przybyło 857. W fabryce Jerzego nie przybyło 3 robótników na ogólną ilość 165. W Hucie Bankowej uchodzącej za bardzo zradykalizowaną nie przybyło 302 robotników na 1403 zatrudnionych Na kopalni „Paryż" pracują wszyscy robotnicy w liczbie 730 osób. Według prowizorycznych obliczeń liczba świętujących w dniu dzisiejszym nie przekracza 25 proc

1 maj w Paryżu

PARYŻ, 1.5. — W związku z niezwykle ożywionąkampanją komunistyczną władze policyjne w Paryżu zarządziły szereg środków ostrożności aby nie dopuścić do rozruchów z okazji święta 1 maja.

Wczoraj wieczorem aresztowano 30 agitatorów którzy na ulicach rozdawali ulotki. Osadzono również w areszcie kilku mówców, którzy mieli przemawiać na wiecach. Kilku agitatorów cudzoziemców wydalono z granic Francji.

Dzisiejsza „Humanite" wobec konfiskaty pojawiła się w objętości dwu stron przyczem pierwsza posiada kilka białych plam.

Władze zarządziły pogotowie kilku oddziałów wojskowych które w razie potrzeby mają przyjść z pomocą policji.

—o:-O-:o—

PRZEZ RADJO

SOBOTA 2. V. 31. r.

12.10 Muzyka z płyt gramofonowych
14.50 „Przegląd wydawnictw perjodycznych" — prof. H. Mościcki
15.30 Dla maturzystów „Nauka o Polsce współczesnej" (Odcz. II) prof. A. Janowski
15.50 „Ideologia dzisiejszej muzyki" — dr. Józef Reiss (z Krakowa)
17.30. Koncert dla dzieci
18.00. Nabożeństwo Majowe z Wielkich Piekar na Śląsku.
19.20. Wiadomości bieżące rolnicze — p. Józef Piatok
19,40. Prasowy Dziennik Radjowy
20.00. Feljeton pt. „Rozważania nienaukowe" — p. Benedykt Hertz
20,15. Skrzynka pocztowa techniczna — korespondencja i porady — Kierownik Wydziału Prasy i Propagandy p. Wacław Frenkiel
20.30. Recital śpiewaczy Nicolasca Matuski prof. L. Urstein (akomp.)
21.00. Muzyka lekka. Orkiestra P. R. pod dyr. Stanisława Nawrota, Marja Dwoińska (piosenki) i prof. Ludwik Urstein (akomp.)
22.00. „Na widnokręgu"
22,15. Utwory Chopina w wykonaniu Józefa Smidowicza
23.00. Muzyka lekka i taneczna

Reklama to potęga

Ciągnienie dolarówki

12,000 dol. wygrał Nr. 632935,

3.000 dol. wygrał Nr. 1346483, 5z8445

1000 dol. wygrały N-ry: 60917; 898057; 490962; 41132; 1170595; 1344630; 374751.

500 dol. wygrały N-ry: 988294; 565510; 14182 1017073; 339604; 1321863; 1119825; 762406; 477373; 782449.

100 dol. wygrały N-ry: 208392; 1185374 599681; 949858; 677657; 1125z4; 10040; 552378; 271620; 540500; 1494079; 256595; 719974; 293528; 1295459; 1319912; 646326; 1053810; 998352; 389190; 681001; 38193; 505674; 1073272; 765920; 130827; 75368; 43267; 1219487; 1156426; 113168; 365721; 877315; 1456511; 213335; 250118; 639594; 534687; 923511; 294008; 837530; 1066999; 412441; 1231666; 1373416; 307832; 1327082 757186; 523904; 1063915; 541773; 1486790; 946653; 342468; 1257372; 844010; 747968; 241469; 592400; 671214; 720195; 1282896; 1324110; 266144; 711151; 981642; 134797; 867635; 837905; 195237; 396896; 1430104; 810391.

—o:-O-:o—

GIEŁDY.

Warszawa 1-go maja

Waluty: Dolar U. S. A. 8.90¾

Dewizy:	Belgja	124,13
	Holandja	358,88
	Londyn	43,39
	Nowy Jork	8.916
	Nowy Jork (kabel)	8,924
	Paryż	34.88
	Praga	26,42
	Szwajcarja	171,91
	Stokholm	239,14
	Włochy	46,73
	Wiedeń	125,53

Obroty małe Tendencja mocniejsza. Dolar gotówkowy w obrotach pozagiełdowych 8,90¾, Rubel złoty — 4 76 Gram czystego złota — 5,9244

Papiery procentowe:
3 proc. poż. budowlana 45 00
4 proc. poż. inwestycyjna — 88.25
5 proc. konwersyjna — 48,75
6 proc. poż. dolarowa — 72.00 (w proc.)
proc. poż. kolejowa — 105.00 (w proc.)
8 proc. L. Z. Banku gosp krajow. — 94.00
8 proc. oblig. Banku gosp. krajow. — 94,00
7 proc L. Z. Banku gosp kraj. — 83,25 (w %)
7 proc oblig. Banku gosp. kraj, 83,25 (w %)
8 proc. L. Z. Banku rolnego — 94.00
7 proc L. Z. Banku rol. — 83 25 (w proc.)
8 proc. L.Z. bud. Banku gosp kraj 93.00 (w %)
8 proc. L. Z. Tow kred. przem. pol 83.00)
4½ proc. L. Z. ziemskie — 52,25
4½ proc. L. Z. Warszawy — 53.75
5 proc. L. Z. Warszawy — 58,25
8 proc. L. Z. Warszawy — 73,25
8 proc. L. Z. Częstochowy 63,50
8 proc. L. Z. Kielc 62,00

Akcje:

Bank Handlowy	108.00
Bank Polski	125.00
Węgiel	28 00
Starachowice	10,50

Z pożyczek państwowych słabsza 6 proc dolarowa z 1919—20 r. Dla listów zastawnych tendencja przeważnie utrzymana Obroty akcjami b. małe

TRAGEDJA NA OCEANIE

Angielski okręt towarowy „Calder" — który 17 kwietnia opuścił Hamburg, udając się do portu Goole wedle wszelkiego prawdopodobieństwa zatonął na pełnem morzu.

Koło miejscowości Skegless wyrzuciły fale na brzeg pustą łódź ratunkową, pochodzącą z okrętu „Calder".

„Calder" był jednym z większych okrętów towarowych angielskich. Załoga jego wynosiła 17 osób,

-o-o-

Niespełnione proroctwa

Jeden z czytelników krakowskiego „Głosu Narodu" zapytuje dlaczego p. marsz. Piłsudski, skłonny — do zabierania głosu w sprawach publicznych, milczy obecnie, kiedy ludność radaby słyszeć jego zdanie o sytuacji państwa, zwłaszcza o stanie gospodarczo finansowym?

Odpowiedzieć na to pytanie mógłby tylko p. Beck, albo p. Sławek, którzy mają bez pośredni dostęp do p. marsz, Piłsudskiego. — Może jeszcze p. Miedziński, korzystający z jego światłej rady do prowadzenia „Gazety Polskiej". Może wreszcie p. Świtalski, któremu powierzono kierowania tak zw. przedstawicielstwem narodowej opinji. Ale my? Skąd że? Co najwyżej możemy się tylko domyślać zastrzegając się jednak zgóry, że nasze wyjaśnienia mogą być mylne i nie odpowiadać rzeczywistości

Otóż p, marsz. Piłsudski wrócił do Polski z końcem marca. Następne zaraz dni dowiodły, że był już najwyższy czas opuścić Maderę.

Wróciwszy do Polski dowiedział się p. marszałek Piłsudski, że z finansami kruchó, a rok budżetowy kończy się deficytem. — W tych zaś dniach ogłoszono urzędowe zestawienie wykonania budżetu za r. 1930/31. Jest ono przygnębiające.

Dochody preliminowano w wysokości 3,038.737.000 złotych, przyniosły one zaś tylko 2,747.850.000. zł. Podatek majątkowy zamiast preliminowanych 75 milj. dał tylko 20,452 000 zł. Monopole i przedsiębiorstwa państwowe, przyniosły około 70 proc. preliminowanych dochodów. Jedna tylko pozycja w dochodach nie tylko nie zawiodła, ale — rzecz szczególna — dała więcej, niż preliminowano. Miano wicie, podatki bezpośrednie, czyli z licytacji gratów; preliminowano 668 miljonów, ściągnięto zaś 716.041.000.

Musiało to być dla p. marsz. Piłsudskiego rewelacją i grubą niespodzianką. W swoim bowiem czasie prorokował nam ten rok 1930/31 jako zrównoważony i dochodowy. — Oto w słynnym, „budżetowym", wywiadzie z dnia 27 września 1930 roku oświadczył:

„Cały jestem teraz w budżecie, który musi być ułożony na rok przyszły.

Za dawnych czasów sprawę tę prowadzono inaczej: spokojnie łatano niedobory nie czem innem, jak pożyczkami — tak, że zadłużenie państw rosło z dnia na dzień, a przynajmniej z roku na rok. Teraz ten „ułatwiony" sposób budżetowania nie idzie

Powiem... odrazu, że ROK BUDŻETOWY NIECHYBNIE ZAMKNIEMY BEZ DEFICYTU.

W każdym razie powiedzieć mogę, że budżet tegoroczny zamknięty będzie bez deficytu i że tak samo zupełnie postąpię z przyszłym budżetem".

Proroctwo jednak się nie spełniło. Budżet, o którym p. marsz. Piłsudski mówił został zamknięty poważnym deficytem, a deficyt grozi i w rozpoczętym roku. Skutek tego jest taki, że dziury w gospodarstwie społecznem trzeba łatać nie już „pożyczkami", ale prawdziwemi „koncesjami" i że stan zadłużenia państwa rośnie — wbrew przewidywaniom p. marsz. Piłsudskiego — „z dnia na dzień, a przynajmniej z roku na rok".

Długi państwowe bowiem z końcem roku 1925, a więc przed „majem", wynosiły 1 miliard 877 milionów, z końcem zaś r. 1930 już 4 miljardy 413 miljonów zł. Budżet z roku 1925 przeznaczał na spłatę rat i procentów od długów 54 miljony zł., w tegorocznym zaś budżecie na tę samą pozycję zapisano ponad 315 miljonów zł., z czego 262 miljony pójdzie zagranicę.

Może i ten moment skłonił p marszałka Piłsudskiego do zachowania milczenia. — Trudno bowiem prorokowi żądać od ludzi, by z nabożeństwem słuchali proroctw, jeśli się nie spełniają.

Jedno przecież — zresztą dyskretnie ukryte — proroctwo z wywiadu „budżetowego" spełniło się bardzo dokładnie. Proroctwo tyczące się pensyj urzędniczych. Oświadczył wówczas p. marszałek, że wbrew jego „dorадom i chęciom" podniesiono płace urzędnicze i że „ostrzegał"

„przed podobnie nierozsądnem maszerowaniem z gałązmi naprzód",

W dniu 1 maja spełniło się ciche, ukryte w tych słowach, proroctwo p. marszałka Piłsudskiego. Nie wiadomo jednak, czy ten fakt skłoni go do zabrania głosu i do ogłoszenia nowego wywiadu. Bo i po co, jeśli go — poza tym jednym wypadkiem — duch proroczy opuścił, a życie układa się coraz gorzej? Po co, jeśli — jak pisze „Kurjer Czerwony", kupiony świeżo przez koncern prasowy sanacji —

„maj przyniesie dalsze, gwałtowne (!) załamanie się zdolności konsumcyjnej najszerszych warstw ludności na skutek obcięcia pensyj urzędniczych".

Więc nowego wywiadu nie usłyszymy? Chyba — nie!

Teraz, kiedy jesteśmy na „dnie nędzy" i gotowi do wszelkich nieobliczalnych wystąpień — wysłuchalibyśmy z chęcią nieoszacowanych wynurzeń autora „Dna Oka".

(as)

—0:0:0—

Poprawiliśmy stan gospodarczy - chwalą się sanatorzy.

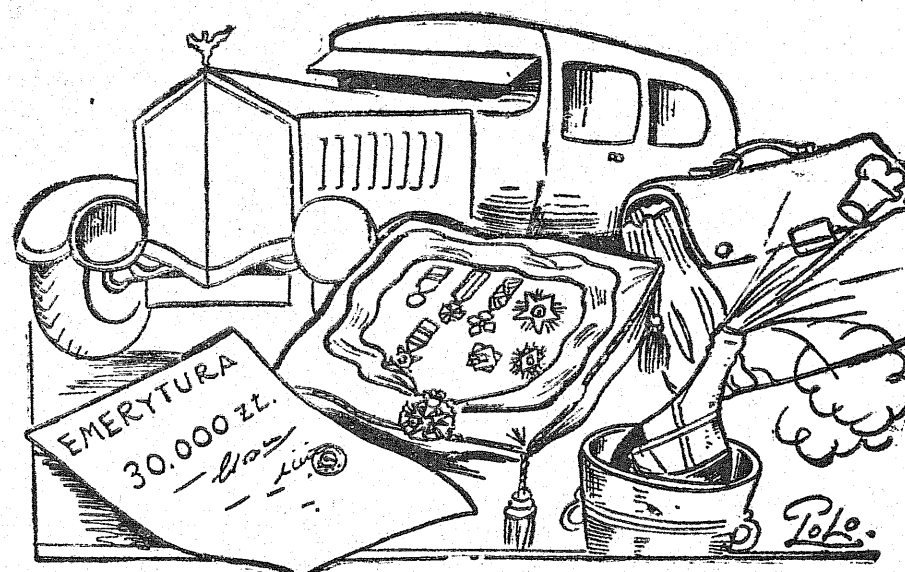

Poprawili! Dla siebie — tak.

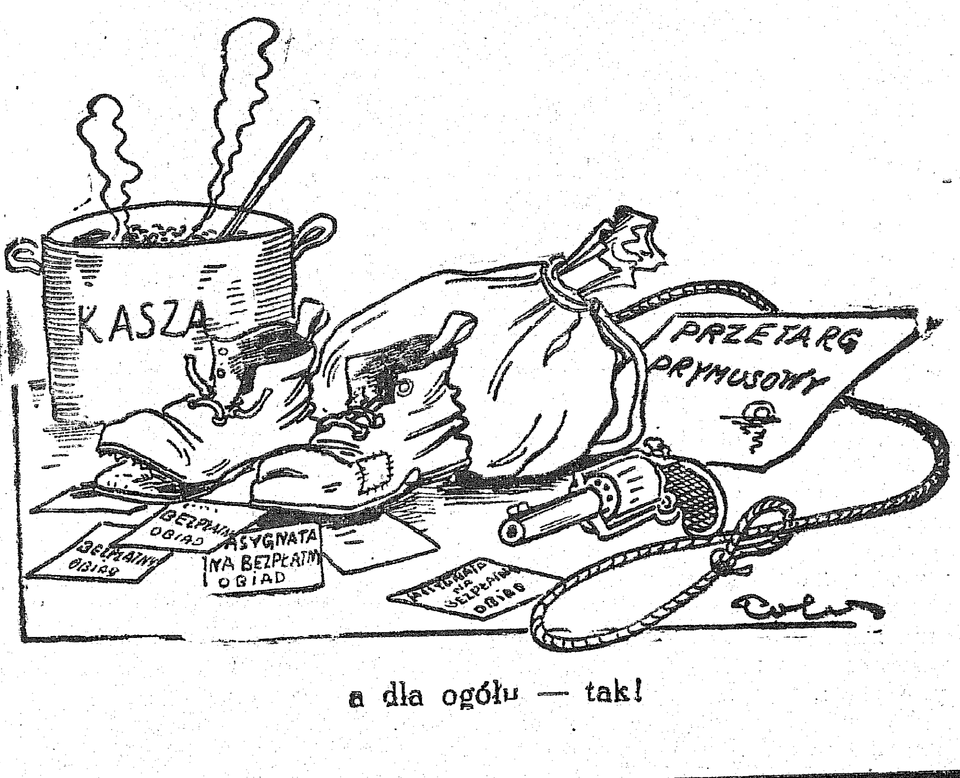

a dla ogółu — tak!

Olbrzymie kąpielisko

Leży przed nami książka dwóch inżynierów niemieckich, Goldmersteina i prof. Sdodiecka, której treścią jest projekt wielkiego kąpieliska miejskiego w Berlinie, obliczonego na dzienną frekwencję 30.000 osób!

Kąpielisko to ma zawierać właściwy basen kąpielowy o powierzchni tafli wodnej 6,700 m. kw. a 10.003 mtr. sześć. zawartości wody —sztuczną plażę mogącą pomieścić ok. 5.000 osób, restaurację na 400 osób — i łaźnie rzymskie oraz łazienki na kąpiele zwykłe — sale gimnastyczne — a wreszcie i cały szereg pomieszczeń pomocniczych.

Sama budowla pomyślana jest jako jedna olbrzymia kulista hala o średnicy 150 m., przykryta wielką kopułą, w której umieszczone być mają 72 świetliki szklane o 110 mtr kw. powierzchni każdy.

Wzniesiony środek koła zająć ma restauracja, z której roztacza się rozległy widok na całą halę.

U podnóża tego środkowego wzniesienia zaprojektowano sztuczną plażę! To wszystko ma być opasane jednym wielkim pierścieniem wody, poprzecinanym trzema mostami. Wokół wody przeprowadzone będą koliste szerokie promenady, okolone trawnikami i krzewami. Sztuczna panorama przedstawiająca krajobraz o rozległych horyzontach uzupełniać ma wrażenie całości.

Całość będzie bardzo starannie wentylowana, mocno ogrzewana i oświetlana sztucznem słońcem. Będzie więc można kąpać się tu, pływać i plażować zimą i latem, dniem i nocą.

W tak olbrzymiem kąpielisku na plan pierwszy wysuwają się zagadnienia natury technicznej. Jak mianowicie ogrzać tak olbrzymią halę. Jak ją wentylować? utrzymać czystość wody i jak zapobiec niebezpieczeństwu zarażenia się wszelkiego rodzaju chorobami chociażby skórnemi przy wspólnem kąpaniu się tylu tysięcy ludzi? Na wszystkie te pytania autorzy tego gigantycznego planu dają w swej książce szczegółowe odpowiedzi, z któremi w najogólniejszych zarysach warto się zapoznać.

Przeciętnego czytelnika zdziwi więc prawdopodobnie wiadomość, iż woda w basenie ma być zmieniana co 10 tygodni, zato codziennie będzie ona oczyszczona chemicznie, tj. chlorowana. Ten system utrzymywania czystości w wielkich basenach kąpielowych stosowany jest już oddawna w różnych wielkich miastach. Dla uniknięcia infekowania wody, każdy odwiedzający będzie musiał przed wejściem do basenu umyć się pod ciepłym natryskiem, przytem przez specjalny otwór w ścianie niewidoczny dla danego delikwenta lekarz będzie mógł wcale dokładnie obejrzeć nie nie podejrzewającego nagusa.

Piasek na sztucznej plaży będzie codziennie dezynfekowany i czyszczony mechanicznie specjalnemi aparatami.

Ręczników ani płaszczy kąpielowych wogóle w całym zakładzie nie będzie, gość w mokrym kostjumie po wyjściu z basenu osuszany będzie w mgnieniu oka przy pomocy olbrzymiego „Phöna".

Czy takie olbrzymie instalacje, których używalność będzie połączona z ogromnemi kosztami, mogą się opłacać?

Autorzy projektu odpowiadają na to twierdząco. Koszt wzniesienia i zainstalowania takiego „Thermenpalastu" wyniósłby mniej więcej 12 miljonów marek niemieckich, koszty eksploatacji wraz z amortyzacją kapitału 3.250.000 marek niemieckich rocznie. Bilety wejściowe muszą być bardzo tanie. Ich cena wahać się ma między 30 fenigami a jedną marką w zależności od rodzaju kąpieli, dnia i jego pory. Wraz z wpływami za wydzierżawienie sal gimnastycznych i restauracyj dałoby przy pełnej frekwencji 8,898,500 marek niemieckich rocznie, przy frekwencji o połowę mniejszej, zmniejszone odpowiednio wydatki wyniosłyby 2,950,000 marek, wpływy 4,924,250 marek, tak że rentowność tego „Thermenpalastu" nawet przy bardzo pesymistycznych obliczeniach nie ulegać się zdaje żadnym wątpliwościom. Rzecz prosta w Berlinie.

Architekt.

O pochodzeniu prusaków

Jeżeli dziś już na zachodzie mówi się o możliwości oderwania Prus Wschodnich od Rzeszy Niemieckiej to nie trzeba zamykać oczu na fakt że społeczeństwo pruskie zostało sklejone głównie ze zgermanizowanych szczepów słowiańskich, a po części (jak w Prusach Wschodnich) i litewskich. Szczepy te cywilizacyjnie pozostały daleko w tyle poza tymi Słowianami, którzy jak Czesi i Polacy zorganizowali się w państwa i stworzyli swe narodowe cywilizacje.

Szczepy wschodnio pruskie zaś najbardziej zacofane ze wszystkich Słowian, otrzymały na ogół dość późno kulturę niemiecką, kulturę obcą, której nie rozumiały.

Słowianie wschodnio - pruscy przyjęli więc jej stronę zewnętrzną, materjalną, ale moralnie pozostali surowi. Na pierwotnym gruncie ich dusz wyrosła germańska brutalność do najwyższej potęgi.

Ta ich surowość, połączona z dyscypliną, dała naród feldfeblów; umiał on zawojować Niemcy, wymusztrować je, zrobić z nich groźną potęgę i umiał je wykoleić, doprowadzić do niebywałej katastrofy. Surowa energja pruska zrobiła karjerę Niemiec i równie surowa pruska naiwność karjerę tę zmarnowała.

Dzisiaj po przegranej wojnie Prusy Wschodnie są znowu siedliskiem zaborczych i militarnych dążeń niemieckich oraz źródłem przyszłej zawieruchy wojennej. Wyeliminowanie tej prowincji od Rzeszy Niemieckiej byłoby dzisiaj największem dobrodziejstwem dla pragnącej wszelkiemi siłami spokoju Europy.

W Panopticum.

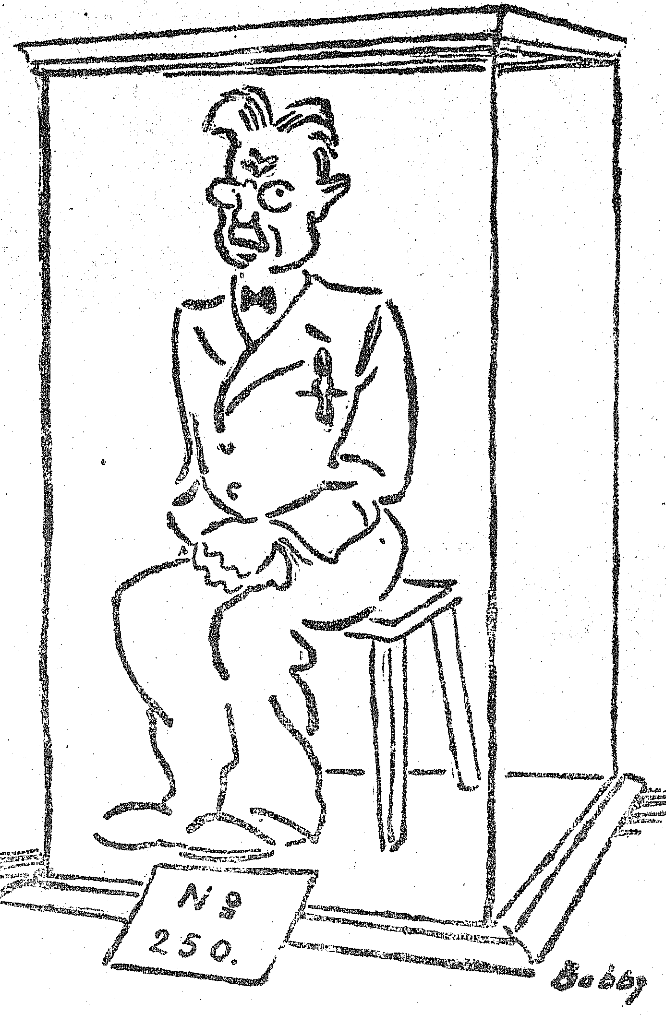

Ostatni starosta pochodzacy z Wielkopolski wzgl. Pomorza.

Kupno, z którem nie można było poczekać ani chwili

Jeden ze starszych zabytków piśmiennictwa polskiego "Psałterz Florjański", który dotychczas znajdował się w posiadaniu Opactwa Św. Florjana w St. Gallen pod Lincem w Austrji, powraca do Polski zakupiony przez rząd.

Rokowania z Opactwem o sprzedaż cennego zabytku prowadził z ramienia rządu polskiego dyrektor Ossolineum we Lwowie, dr. Bernacki wespół z posłem polskim w Wiedniu p. Baderem.

Psałterz Florjański bogato i pracowicie illustrowany, to znaczy zdobny kolorowemi inicjałami i różnemi symbolicznemi malowidłami — jest najobszerniejszym zabytkiem polszczyzny z XIV w. i jako taki posiada wartość ogromną dla historji języka polskiego.

Cena kupna Psałterza przez rząd polski wynosi 500 000 szylingów.

Dyrektor Bernacki przywiezie Psałterz Florjański do Warszawy, by wręczyć go min. Czerwińskiemu, który zadecyduje, w której bibljotece zostanie umieszczony cenny zabytek naszego piśmiennictwa.

500.000 szylingów, wynosi około 700.000 zł. 15 proc. oszczędność na sędziowskich poborach wynosi około 350.000. Czyli za dwumiesięczną nędzę sędziów — kupiono „Psałterz", zupełnie w porę.

—o-O-o—

KRONIKA

KALENDARZYK

Sobota 2 maja — Zygmunta

Wiadomości bieżące

Osobiste

W poniedziałek dnia 4 maja r. b. rozpoczyna 4-tygodniowy urlop wypoczynkowy naczelnik wydziału podatkowego Magistratu m. Łodzi p. Eugenjusz Rychter. We wszystkich sprawach zastępować go będą naczelnicy poszczególnych oddziałów.

(a)

Baczność Hallerczycy!

Zarząd Związku Hallerczyków Chorągw. Łódzkiej wzywa swych członków do wzięcia udziału w uroczystości Swięta Narodowego w dniu 3-go maja r b„ Zbiórka w lokalu Związku przy ul, Piotrkowskiej Nr, 104 o godzinie 9-ej rano,

Zarząd.

Zbiórka majowa Macierzy

Działalność Polskiej Macierzy Szkolnej jest powszechnie znana i uznaña.. Dość wspomnieć że zbiórki „Na dar narodowy' corocznie odbywają się pod wysokim protektoratem p. Prezydenta Rzeczypospolitej, a do Komitetu Honorowego zbiórki wchodzą wszyscy Ministrowie, Marszałkowie Sejmu i Senatu Episkopat, Dowódcy O.K. Kuratorowie O. Szk., Prezesowie Sądownictwa i Skarbowości przedstawiciele wielu poważnych organizacyj i zasłużeni Działacze społeczni.

Zbiórka ‚Na dar narodowy" w całości stale przeznaczona jest naprace kulturalno-oświatowe na Kresach szczególniej na zaniedbanych Kresach Wschodnich gdzie żywioł polski jest ubogi i nie rozporządza środkami na utwierdzanie ducha polskiego na tych mieszanych a tak ważnych dla państwa obszarach.

Łódzkie Koło Polskiej Macierzy Szkolnej wysyła w dniu 3 maja swych kwestarzy, jak to czynią niektóre organizacje. Kwestarze Łódzkiego Koła Macierzy są to poważni ludzie, członkowie Macierzy pracujący dla niej bezinteresownie z poczuci społeczno-ideowego.To też Zarząd Łódzkiego Koła zwraca gorącą prośbę do ogółu aby kwestarzy Macierzy traktowali z całą życzliwością i z tym uznaniem, na jakie ludzie ideowi zasługują.

Jeszcze jedno święto

Zarząd Główny Związku Kaniowczyków i Zeligowczyków organizuje w dniu 10 i 11 maja r. b, t j. w rocznicę bitwy pod Kaniowem, doroczny walny zjazd Kaniowczyków, Żeligowczyków i uczestników b. 2-ej Karpackiej Brygady.

W związku z tem władze administracyjne wojewódzkie i szkolne zarządziły, by funkcjonarjuszom życzącym sobie wziąć udział w zjeździe udzielane były urlopy na te dnie.

(a)

KOMUNIKAT

Powszechny Związek Emerytów Państwowych Rzeczypospolitej Polskiej Oddział w Łodzi niniejszem podaje do wiadomości członków Związku i wogóle wszystkich emerytów Państwowych że w dniu 9-go maja b. r. o godzinie 16-ej w lokalu Związku Handlowców Polskich w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej № 108 odbędzie się zwyczajne walne zebranie.

Wobec ważności i żywotności podlegających rozpatrzeniu spraw, uprasza się o liczne i punktualne stawienie się.

Niepotrzebne ograniczenia

Mając na względzie bezpieczeństwo podróżnych zagrożonych przez nadmierną konkurencję i prowadzoną z tej racji wyścigi autobusów P. Wojewoda Łódzki wydał obecnie nowe zarządzenie ograniczające na przeciąg dwóch lat ruch na niektórych odcinkach dróg publicznych w woj. łódzkim. Mocą tego zarządzenia które wejdzie w życie z dniem opublikowania w „Dzienniku Wojewódzkim" przypuszczalnie dn. 4 bm. ograniczony zostaje ruch autobusowy na następujących odcinkach: 1) Łódź—Zgierz do 24 autobusów na dobę, 2) Łódź—Stryków do 24 autobusów 3) Łódź—Brzeziny do 18 autobusów, 4) Łódź—Tomaszów-Maz. do 16 autobusów, 5) Łódź—Tuszyn do 16 autob . 6) Łódź—Piotrków Tryb. do 16 autob. 7) Łódź Piotrków—Tomaszów Maz. do 12 autob. 8) Piotrków—Sulejów do 8 autob. 9) Łódź-Pabjanice-Łask do 32 autob. 10) Łódź—Kalisz do 28 autob 11) Kalisz—Konin do 10 autob 12) Łódź—Konstantynów do 10 autob, 13) Łódź—Aleksandrów do 20 autob. , 14 Łódź-Aleksandrów-Uniejów do 16 autob.

Zarządzenie to jedocześnie stanowi że ruch autobusów na wszystkich drogach odbywać się tylko w ten sposób, że jeden autobus po drugim, idąc po jednej i tej samej linji to jest do jednej i tej samej miejscowości wyjeżdżać może z miejsc postoju i przybywać na następne, leżące po drodze punkty i miejsca postoju w odstępie czasu niekrótszym niż 15 minut.

Jednocześnie przewidziane są kary za przekroczenie tych przepisów. Tak więc winni wykroczeń mogą zostać ukarani w drodze administracyjnej grzywną do 1000 zł. lub aresztem do 6 tygodni lub też obu temi karami łącznie, przyczem niezależnie od poniesionych kar muszą pokryć wyrządzone straty i szkody.

NIEUDANE SAMOBOJSTWO PO RAZ 16-TY

Przy zbiegu ulic Gdańskiej i 6-go sierpnia rzuciła się pod przejeżdżający tramwaj 14-letnia Janina Krajewska, zamieszkała przy ulicy 6-go sierpnia 96.

Młodociana desperatka odrzucona została deską ochronną i odniosła ogólne potłuczenia głowy, twarzy i całego ciała. Wezwany lekarz pogotowia ratunkowego, po nałożeniu opatrunku przewiózł ranną w stanie osłabionym do domu.

Na podkreślenie zasługuje fakt, iż w kronice pogotowia Krajewska notowana jest kilkakrotnie, jako usiłująca pozbawić się życia przez zatrucie czy też w inny sposób. (a)

POD ADRESEM ŁODZKICH FABRYKANTOW

Urząd wojewódzki w Łodzi rozesłał ostatnio do wszystkich starostów województwa okólnik zawierający rozporządzenie Rady Ministrów w kwestji wprowadzenia w życie rozporządzenia p Prezydenta Rzplitej o ochronie rynku pracy.

Mianowicie w myśl tego rozporządzenia dla usunięcia bezrobotnym robotnikom i pracownikom polskim konkurencji sił z zagranicy, rozporządzenie to nakazuje, aby— od dnia 7 kwietnia r. b. poczynając — nie przyjmowano żadnego cudzoziemca do pracy bez porozumienia się z urzędem wojewódzkim

Jeśli dane przedsiębiorstwo uważa za konieczne przyjęcie do pracy obcokrajowca winno za pośrednictwem odnośnego starostwa powiatowego wnieść do urzędu wojewódzkiego podanie, z zaznaczeniem rodzaju pracy, w jakim obcokrajowiec ma być zatrudniony

Przed otrzymaniem zezwolenia urzędu wojewódzkiego zatrudnić obcokrajowca nie wolno, (f)

Nie chciał wynająć hotelu dla koni

Na skutek wydanego w październiku r. ub. zarządzenia Łódzkiego Starosty Grodzkiego, wydział sanitarny Magistratu m. Łodzi zakwestjonował urządzenie stajni Antoniego Potockiego, przy ulicy Fajfra 14 i opięczetował po zamknięciu drzwi, wejście do stajni.

Nie zważając na to Potocki, który nie miał innego pomieszczenia dla koni, wprowadził i umieścił je z powrotem, przyczem wiedząc o odpowiedzialności, jaką musiałby ponieść w wypadku zniszczenia nałożonych pieczęci, zastosował inny system. Mianowicie, oderwał kilka desek w tylnej ścianie stajni i urządził rodzaj prowizorycznych drzwi, któremi wprowadzał konie, unikając jednocześnie wzroku ciekawych, ze względu na to, iż drzwi były umieszczone od strony przeciwnej i niewidoczne od podwórza.

Mimo to ujawniono wykroczenie Potockiego i pociągnięto go do odpowiedzialności karnej. W dniu wczorajszym Sąd Grodzki w Łodzi po rozpoznaniu sprawy skazał 40-letniego Antoniego Potockiego na 100 zł. grzywny lub 14 dni aresztu. (a)

Rehabilitacja b. burmistrza Rudy Pabjanickiej

W ciągu roku ubiegłego głośną była sprawa popełnionych przez b. burmistrza Rudy Pabjanickiej, Adama Łatkowskiego nadużyć na szkodę Sylwestra Gruszczyńskiego.

Jak się dowiadujemy wobec zainteresowania się sprawą tą przez władze śledcze, urząd prokuratorski przy sądzie okręgowym w Łodzi przeprowadził szczegółowe dochodzenie, w wyniku którego z braku dostatecznych poszlak sprawę przeciwko Adamowi Łatkowskiemu umorzył. (f)

Skrzynka do listów.

Opłakany stan ulicy Stolarskiej

Na temat porządku i przywracaniu czystości w ostatnich czasach dużo się robi, a, więcej się jeszcze pisze.

Wobec tego proszę zwrócić uwagę na ulicę Stolarską, która jak wiadomo ważną od grywa rolę w ruchu kołowym i pieszym gdyż jest najkrótszą drogą, która łączy miasto z ulicą Aleksandrowską.

W pobliżu tej ulicy trzeba zaznaczyć znajduje się szpital „Poznańskich" w którym chorzy chętnieby chcieli czerpać świeże powietrze.

Ulica Stolarska i część ul. Drewnowskiej są zasypane wysokiemi zaspami śmieci i odwiedzane przez setki łódzkich przedsiębiorców, którzy na te ulice wylewają w biały dzień i każdej porze ekskrymenta.

Ludność, która zmuszona jest przechodzić tą ulicą zgrzyta zębami, zatyka nosy z powodu cholerycznych smrodów i jednocześnie mile błogosławi urzędy, które tak troskliwie otaczają ją opieką.

Po kilkakrotnem zwracaniu się do Komisji Sanitarnej, Nadzoru, Policji, dotychczas nie zareagowano na ten nieporządek. Czy niema naprawdę urzędu, któryby się zajął?

Wł. Suwalski.

—:0·0:—

Z parafji św, Krzyża

Zarząd Przedszkola parafji św. Krzyża podaje do wiadomości, że z kwesty urządzanej w dn. 21, 22 23 i 25 kwietnia rb. w lokalach zamkniętych zebrano Zł. 759 gr. 77 wydatki wyniosły Zł. 24 gr. 90 czysty zysk Zł. 734 gr. 80

Wszystkim ósóbóm kwestujacym, óraz ófiaródawcóm Kómitet składa serdeczne Bóg zapłać.

——o:-O-:o——

Kronika policyjna

Pożar suszarni

W dniu wczorajszym centrala straży zaalarmowana została wiadomością o pożarze jaki wynikł fabryce firmy „Szurek", przy ulicy Północnej 26. Na miejsce wydelegowano I i II oddziały staży, które po półgodzinnej akcji pożar zgasiły.

Włoku dochódzenia przeprówadzónego przez policję ustalono że pod ciężarem zawieszonej do suszenia przędzy załamał się drążek i przędza wpadła do ognia, co spowodowało pożar. Straty spowodowane pożarem nieznaczne. (a)

Samobójstwo służą...

W dniu wczorajszym w mieszkaniu swych chlebodawców przy ulicy Południowej 42 usiłowała pozbawić się życia przez zatrucie gazem świetlnym służąca Krasoń Władysława, która zamknęła się w kuchni i odkręciła kurek gazowy.

Desperacki czyn służącej został jednak w porę zauważony i przybyły lekarz pogotowia po zastosowaniu zabiegów przywrócił ją do przytomności. (a)

Zamach samobójczy

Pod wpływem nastroju wywołanego nadużyciem alkoholu, znajdując się w stanie pijanym usiłował pozbawić się życia w mieszkaniu przy ulicy Przędzalnianej 95, 32 letni Władysławski, który zażył większą ilość sublimatu

Desperatowi udzielił pierwszej pomocy lekarz pogotowia ratunkowego.

(a)

Nie wszystkim idzie źle

Jak się dowiadujemy ukończone zostały prace nad zamknięciem bilansowym ubiegłego roku operacyjnego przez znane zakłady przemysłowe S. A. N, Ejtingon i S-ka w Łodzi Zysk za rok ubiegły wyniósł przeszło 800.000 zł. przy kapitale zakładowym 10 miljonów zł. i kapitale zapasowym przeszło 3 miljony zł.

Spółka w r. b. dywidendy nie wydzieli, zaś cały zysk zostanie przelany na fundusz amortyzacyjny. (a)

—0:0:0—

Kradzieże

Kordjarek Michał, mieszkaniec wsi Klenk, powiatu Brzezińskiego przybył do Łodzi na targ przywożąc 3 ćwiartki nasion buraków czerwonych oraz nabiał.

Na placu Kościelnym, Kordjarek będąc głodnym wstąpił do pobliskiej piwiarni, pozostawiając konia z wozem i towarem na ulicy bez żadnej opieki. Skorzystali z tego obserwujący go najwidoczniej złodzieje, gdyż po powrocie Kordjarek stwierdził brak nasion buraczanych, nabiału i kożucha, łącznej wartości około 500 zł.

Powiadomiona policja wdrożyła natychmiast poszukiwania, dotychczas jednak na ślad złodziejów nie natrafiono.

(a)

Ruch jaki panował na ulicach w dniu wczorajszym wykorzystali „doliniarze" którzy skradli z kieszeni Puryca Frenkla, zamieszkałego przy ul. Południowej 14, w chwili gdy obserwował pochód przy zbiegu ulic Zielonej i Piotrkowskiej, portfel zawierający 370 zł. gotówki i dokumenty.

Przy zbiegu ulicy Kilińskiego i Głównej, przyglądającemu się pochodowi, Holenderskiemu Michałowi (Brzezińska 53) po wycięciu kieszeni brzytwą nieznani sprawcy skradli portfel zawierający 120 zł. gotówką, weksle na kilkaset złotych i różne dokumenty.

Kieszonkowców poszukuje policja powiadomiona przez poszkodowanych.

(a)

Ostrzeżenie.

Chcąc nabyć proszki od bólu głowy z „KÓGUTKIEM" „Migreno-Nervosinh należy żądać takowych w oryginalnyc" opakowaniach Gąseckiego, znanych od lat 30. Przy zakupnie proszków z „Kogutkiem„ „Migreno-Nervosin" zwracajcie uwagę na opakowanie i odrzucajcie **uporczywie polecane** proszki łudząco do naszych podobne. Oryginalne opakowania po 5 proszków — pudełko 75 groszy

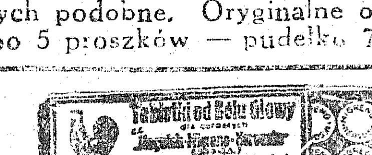

Osoby, dla których przyjmowanie proszku stanowi pewna trudność, mogą używać proszek „KOGUTEK" „MIGRENO-NERVOSIN w formie tabletki. Opakowanie po 20 tabletek w pudełku. Cena 1 zł. 50 gr. — Żądać tabletek „Kogutek Migreno-Nervosin" w oryginalnem **opakowaniu Gąseckiego.**

Nieście pomoc najbiedniejszym

Nagły zgon starca

Jak to podawaliśmy w parku Sienkiewicza zmarł nagle z niewyjaśnionych przyczyn mężczyzna w wieku około 70 lat, nazwiska którego nie ustalono z powodu braku przy nim wszelkich dokumentów.

Obecnie po przeprowadzeniu dochodzenia, policja ustaliła, że zmarłym jest 70 letni Burek Ignacy zamieszkały w Łodzi przy ul. Kilińskiego 153, który zmarł na anewryzm serca. (a)

Humor

Komiwojażer pewnej firmy w Aberdeen (Szkocja) został zatrzymany w czasie podróży morskiej przez silną burzę przy wyspach Orknejskich. Telegrafuje do swego szefa:

— Zatrzymany przez burzę, co robić?

Odpowiedź brzmi:

— Rozpocznij pan od wczoraj swój urlop.

Najbogatsi ludzie na świecie

Myli się ten kto myśli, że bogata Ameryka posiada u siebie najbogatszych w świecie ludzi. Żaden ze słynnych multimiljarderów amerykańskich Morgan, Rockefeller Ford czy Mellon nie dzierży w swych rękach rekordu bogactw ziemskich. W dodatku Ameryka nie posiada nawet rekordu miljonerów, bowiem więcej liczy ich Anglja choć mniej się pod tym względem reklamuje.

Ale żaden z angielskich miljonerów nie posiada także rekordu bogactwa Rekord ten należy do pewnego księcia Linduskiego, Nizama Heiderabad.

Czterdziestopięcioletni książe, może nie najszczęśliwszy lecz zato najbogatszy człowiek świata, panuje jako udzielny książe nad trzystoma miljonami poddanych w kraju, który znajduje się pośrodku półwyspu indo-chińskiego. Majątek Nizama Heiderabada jest wprost fantastyczny. Jego majątek prywatny w sztabach złotych ma posiadać wartość pół miljarda dolarów.

Wartość korony i klejnotów rodzinnych jest nieobliczalna. Zresztą o jego bogactwie świadczyć może to że podczas ostatniej wojny światowej zapłacił on rządowi angielskiemu tytułem podatku 50 miljonów dolarów.

Roczny dochód tego współczesnego Nababa wynosi okrągłą sumkę 40 miljonów dolarów.

Indyjski książe jest dość rozrzutny. Niedawno wydał na budowę nowego pałacu półtora miljona dolarów. Nie wyjeżdża i nie wyjeżdżał nigdy za granicę. Natomiast dużo podróżuje po Indjach i wtedy podróże jego noszą charakter niezwykle luksusowy o jakim europejczycy nie mają pojęcia. Jeśli podróżuje koleją — książe indyjski zajmuje dla siebie specjalny pociąg salonowy złożony z 22 wagonów pulmanowskich, za którym ciągną cztery pociągi towarowe naładowane osobistemi rzeczami Nizama Posiada on do własnego użytku 400 samochodów osobowych.

Drugie miejsce w światowym rekordzie bogactwa zajmuje — znowu nie amerykanin, lecz szwedzki magnat zapałczany Ivan Kreuger. a na trzeciem miejscu znajduje się Simon Patino z Boliwji, król cyny.

ROZMAITOSCI ZE SWIATA

Straszliwa katastrofa kolejowa

Straszliwa katastrofa kolejowa miała miejsce na linji Aleksandrja — Kair. Katastrofa wydarzyła się w pociągu pośpiesznym, znajdującym się w pełnym biegu.

Zapewne skutkiem przegrzania osi, trzy wagony tego pociągu zapaliły się, co wywołało wśród natłoczonych pasażerów nieopisaną panikę. W śmiertelnym lęku pasażerowie zaczęli wyskakiwać z okien wagonu, nie licząc się z wielką szybkością pociągu, Skutkiem tego wielu z nich poniosło śmierć lub też doznało ciężkich obrażeń.

Ci podróżni płonących wagonów, którzy nie zdołali docisnąć się do okien, zostali żywcem spaleni, Już bezpośrednio po katastrofie znaleziono przeszło 40 zwęglonych zwłok, jest jednak niemal pewne, że liczba ofiar będzie znacznie większa, gdyż ekspedycja ratunkowa nie zdołała dotąd odgrzebać wszystkich ofiar. Zresztą odszukiwanie tych ofiar trwać będzie czas dłuższy ze względu na to, że wielu pasażerów poniosło śmierć w biegu, trzeba więc dokładnie obszukać tor na przestrzeni kilkunastu kilometrów.

Prócz tych, ktorzy ponieśli śmierć, ofiarą katastrofy padło 36 osób. Odniosły one ciężkie rany, to też z tej liczby 7 osób znajduje się w stanie beznadziejnym. Wśród zwęglonych zwłok znajdują się szczątki dziesięciorga dzieci. Ofiarą strasznego nieszczęścia padli wyłącznie tubylcy, z wyjątkiem jednego Hiszpana. Mnóstwo ciał uległo takiemu zwęgleniu, że nie można ustalić ich tożsamości.

—o:-O-:o—

O czem się nie wie

Najwyższą wieżą na świecie jest nie, jak powszechnie sądzą, 300 metrowa wieża Eiffla w Paryżu, ale wieża w londyńskim Wembley-Parku, która ma 356 metrów wysokości.

* * *

Najgęściej zaludnionem miejscem na ziemi jest wyspa Jawa. Wypada tam przeciętnie 266 osób na kilometr kwadratowy.

* * *

W jednym z kantonów szwajcarskich Oberwalden, młodzież poniżej lat 18-tu paląca papierosy, płaci 100 franków kary od każdego papierosa

* * *

W ciągu roku 1930 na wodach naszej ziemi zatonęło 712 okrętów, ogólnej pojemności 640 tysięcy ton rejestrowanych brutto.

Z tej liczby na flotę angielską przypada 242 okręty, na Stany Zjednoczone Ameryki Północnej 131, na Francję 53, Włochy 45, i Niemcy 42, okręty. Reszta zatopionych okrętów przypada na inne kraje.

Polska nie straciła żadnego okrętu.

* * *

Szpilka została wynaleziona w r. 1343.

Przedtem używano jedynie drewnianych gwoździków.

* * *

Ostatnio w Pensylwanji wywiercono otwór, sięgający w głąb ziemi na 3 tysiące metrów.

* * *

W ciągu ostatnich lat 10-ciu ilość ludności w Indjach wzrosła o 30 miljonów ludzi, a więc o całą niemal ilość zaludnienia Polski.

Cukier jako środek nasenny

Jak się okazuje, wyrażenie „słodki sen" nie jest wcale poetycką przenośnią, bo jak dowiodły badania naukowe, może on być wywołany odpowiedniem spożyciem cukru.

Dr. Laird, kierownik psychologicznego wydziału przy uniwersytecie w Colgate, przeprowadził specjalne badania nad snem 140 studentów i 136 studentek. Badania te przekonały przedewszystkiem, że studenci budzą się bez porównania trudniej od swych koleżanek, ktore na pierwsze wezwanie wstają ze snu rzeźkie i wesołe.

Następnie przekonano się, że naogół dziewczęta o 15 proc. lepiej śpią od swych kolegów, a szczególniej krzepiącym snem odznaczają się te, które spożywają obfitą ilość cukru

Cukier, wprowadzony do organizmu pod postacią dobrze słodzonych napojów, cukierków czy ciastek, sprowadza mocny i pozbawiony wszelkich zwidzisk sen

—:0-0:—

Ulgi dla autobusów czyli bałagan podatkowy

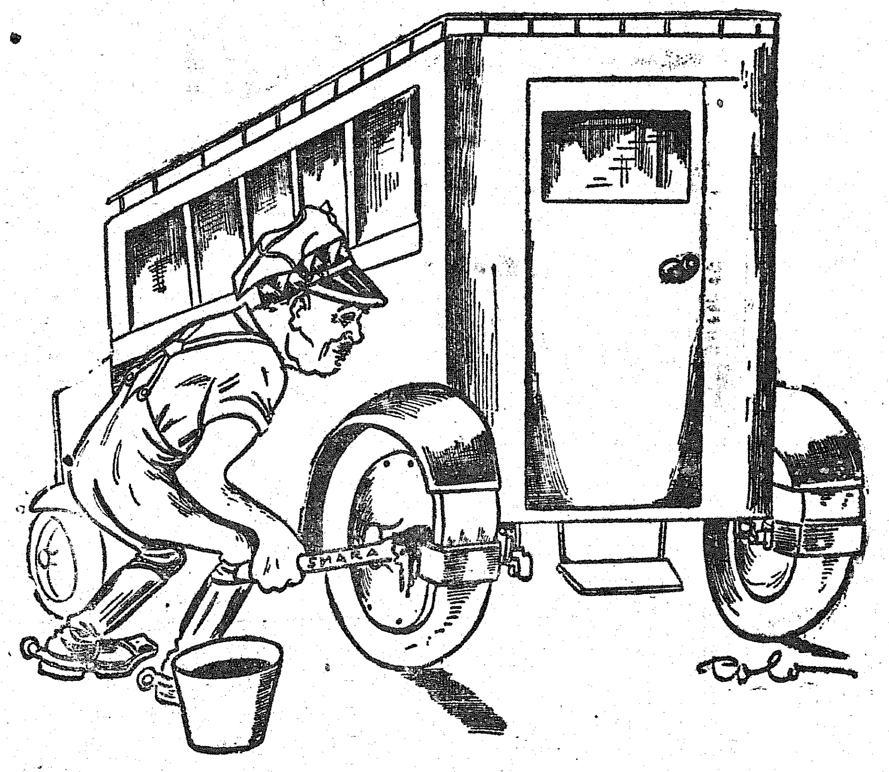

Najpierw wóz hamują,
A potem go smarują

Sensacyjne doświadczenia amerykańskich fizjologów

Faktem ogólnie znanym jest to, że składamy się wszyscy z olbrzymiej ilości komórek, tworzących olbrzymie państwo rządzone przez pewnego rodzaju parlament czy też rząd komórek, mieszczących się w czaszce.

Mniej jednak znana jest okoliczność, że zasadniczo każda z komórek umiera od zatrucia własnemi wydzielinami organicznemi i jeżeli stale zachowywać warunki dogodne dla życia komórki, to komórka będzie nieśmiertelna.

Niezwykle ciekawe doświadczenie wykazujące dobitnie nieśmiertelność komórek zwierzęcego organizmu przeprowadzają od lat 18 uczeni instytutu Rockefellera w Ameryce.

Dnia 7 lutego 1912 roku z embrjonu kury wycięto mały kawałeczek bijącego już serca.

Już z dawniejszych doświadczeń wiadome było co należy uczynić, aby taki kawałeczek żywego organizmu zwierzęcego utrzymać przy życiu.

Z niezwykłą pieczołowitością zajęto się więc owym kawałkiem embrjonalnego serca. Już w ciągu dwuch dni jego objętość powiększyła się sześciokrotnie równocześnie zaś ów srodek fizjologiczny w którym znajdowało się kurze serce zanieczyszczony pozostał wydzielinami komórek. Trzeba więc położyć do innego naczynia ową kolonję komórek, gdyż inaczej zmarłyby one „śmiercią naturalną"

W ten sposób postępowano przez przeszło 18 lat i przez cały ten czas trzeba było stale obcinać rosnący kawałek żywego serca kury, ze względu na stały wzrost.

Jak wielka jest siła rozrodcza owych komórek udawadnia proste obliczenie. Gdyby starano się utrzymać przy życiu wszystkie przyrastające komórki serca kurzego, to już po dziesięciu latach czyli w roku 1922 ciężar niezwykłego owego serca przeważałby ciężar całej kuli ziemskiej!

Oczywiście największa nawet armja uczonych nie mogłaby wykonać pracy wyhodowania tak olbrzymiej masy organicznej.

Faktycznie hodowano „tylko" 20 tysięcy kultur wywodzących się z kawałka serca kurzego wyciętego w roku 1912 Kultury te służą do najrozmaitszych doświadczeń i odgrywają główną rolę w niezliczonej ilości naukowych rozpraw.

Badano naprzykład wpływ bakteryj gruźlicy oraz innych chorób na tej kolonji komórek.

Są serca których ceny nie da się określić, w każdym bądź razie serce embrjona kurzego należy niewątpliwie do najcenniejszych. Gdyby bowiem obliczono koszty utrzymania tej cząstki rosnącego serca przy życiu koszty doświadczeń i koszty fotografowania tychże doświadczeń począwszy od roku 1912 do roku bieżącego, otrzymalibyśmy około 11 miljonów zł. przedstawiających cenę kawałka serca kurzego, utrzymanego dotąd sztucznie przy życiu

Suma niezwykle wysoka wzamian za to jednak poza pierwszorzędnem znaczeniem naukowem człowiek może pochwalić się, że po raz pierwszy obdarzył część ciała zwierzęcego nieśmiertelnością.

W Szwajcarji legitymacja dziennikarska otwiera wszystkie drzwi.

W Polsce otwiera ona nawet bramy fortecy!

Wielkanoc 1931.

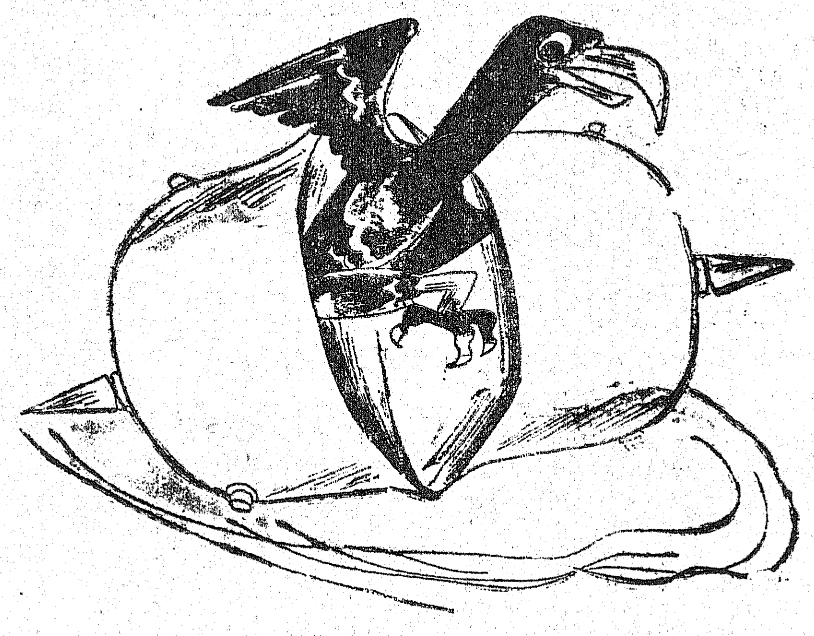

Jaika wielkanocne w Niemczech.

W. KATEJEW.

Precz z biurokracją!

Naczelnik biura przeczytał uważnie gazetę i złapał się za głowę z przerażenia. Zadzwonił.

— Natychmiast przywołać sekretarza!

Pięściami ścisnął skronie. Szybkim krokiem przebiegał gabinet we wszystkich kierunkach.

— Słucham! — rzekł sekretarz wchodząc do gabinetu.

— Proszę siadać. Sprawa jest bardzo ważna. Czytaj pan!

— Czytałem. — westchnął sekretarz, zerkając w stronę gazety, leżącej na biurku.

— I co pan sądzi?

— Nic nie sądzę! Nie wiem! Już po raz czwarty napadają na nas za biurokratyzm. Trzeba będzie walczyć. Wykurzyć go stąd!

— Z kim walczyć?

— No, z tym biurokratyzmem!

— Tak jest! Będziemy walczyć! — Zgnębimy go, Przepędzimy na cztery wiatry! Nie będzie o nas źle pisać. Przecież to skandal. W młody proletarjacki organizm państwowy wżera się stary, niewiadomo skąd przybyły cuchnący biurokratyzm burżuazyjny, a my, miast walczyć, nie zwracamy wcale uwagi. Więc zabieramy się do dzieła.

— Tak jest, panie naczelniku.

— Pan to wszystko przypilnuje, załatwi. Sprawa ważna, Kwestja zasadnicza. Pilne. Terminowe. Do rąk własnych. Nie wchodzić bez zameldowania. . Tfu. Co ja też wygaduję? Już mi się w głowie mąci ze zdenerwowania Już mi się język plącze. Tak nas opisali. A tu jeszcze przyjdzie komisja do naszej instytucji i zobaczy tę biurokrację A kto będzie za to odpowiadał? Ja będę odpowiadał. Zgubicie mnie wszyscy... Natychmiast zajmiecie się tem.. — Przygotować mi plan walki z biurokracją w naszej instytucji!

— Dobrze panie naczelniku.

— Ale czy pan mnie rozumie? Pan wie od czego zacząć? Orjentuje się pan? Zaraz pan opracuje projekt radykalnego wykorzenienia biurokracji, da pan do zaaprobowania memu zastępcy, a później przyniesie pan do mnie. Dołączyć wszystkie akty, skorygować dać do ekspedytu, wykoncypować wszystkie decyzje w tej sprawie, nie wchodzić bez zameldowania, nie pluć na pogłogę. Tfu, psia krew. Co też a wygaduję. Głowa mi pęka, serce mi zamiera, sam już nie wiem co mówię, Żeby tak nas opisać. Co za wstyd. Jeszcze wyrzucą, zredukują. Natychmiast do pracy!

— Rozkaz, panie naczelniku!

Następnego dnia naczelnik po przeczytaniu gazety, miał wrażenie, że dostanie ataku nerwowego. Nacisnął znów dzwonek.

— Załatwione? — krzyknął do sekretarza.

— Załatwione.

— No, nareszcie. Czytał pan dziś gazetę? Zwarjować można z tym biurokratyzmem. Znów napadają. Uzgodniliście projekt z kierownikami oddziałów?

— Uzgodniłem.

— Przetrutynowaliście?

— Przetrutynowałem.

— Skorygowaliście?

— Skorygowałem

— Mój zastępca zaaprobował?

— Niestety nie.

— Jakto nie? Dlaczego nie?

— Ponieważ jest na urlopie Pan go zastępuje panie naczelniku.

— Ja go zastępuję? Hm.. to trudno, W takim razie przyniešcie mi projekt. Podpiszę go jako mój zastępca, później przeprowadzicie go przez dziennik i ponownie mi go przedłożycie jako naczelnikowi. Zrozumiano.

Po upływie 10 minut.

— Panie zastępco naczelnika, przyniosłem tu projekt walki z biurokracją do aprobaty i podpisu.

— Dobrze, proszę zostawić go na tamtym biurku, Przejrzę go później.

Po upływie 5 minut.

— Panie naczelniku melduję, że rozkaz wykonałem.

— No i cóż zastępca mój podpisał ten projekt?

— Nie. Zatrzymał na razie u siebie, na tamtem biurku. Powiedział, że rozpatrzy go później.

— Ależ to skandal! Biurokracja! W ten sposób powstają zaległości. Proszę napisać do niego list o niedopuszczalności traktowania w ten sposób sprawy posiadającej znaczenie państwowe. Dać mi do podpisu i zanieść mu.

— To znaczy panu?

— Nie mnie, ale memu zastępcy.

— Ale pan przecież zastępuje swego zastępcę!

— Co to znaczy zastępuję zastępcę? Zastępuję go przy tamtym biurku, a przytem jestem naczelnikiem. Właściwie to przy jakiem biurku jestem naczelnikiem? Do djabla... pan wprowadza tylko rozgardjasz, a ja mam tyle spraw do załawienia.. sam już nie wiem które sprawy są moje a które mego zastępcy. Niech przygotuje to pismo z naganą dla niego. Natychmiast!

Po upływie 10 minut

— Panie zastępco naczelnika, mam tu pismo od naczelnika.

— Dobrze zostawcie na tamtym biurku. Później przeczytam. Widzicie że jestem teraz bardzo zajęty,

Po upływie 5 minut.

— Panie naczelniku polecenie wykonałem. Pismo doręczyłem.

— Zastępca mój przeczytał je?

— Nie, powiedział że przejrzy je w domu.

— A to biurokrata! Wezwać go natychmiast do mnie!

— Panie naczelniku nie mogę, przecież pan i on to jedna osoba.

— Milczeć! W urzędzie nie może być jednych i tych samych osób. Wszystkie osoby są oficjalne. Wezwać go tu!

— Dobrze. Panie zastępco, naczelnik wzywa!

— Do kogo pan teraz mówi, do naczelnika czy zastępcy? Aha już wiem. Niech mu pan powie że zaraz przyjdę,

Po upływie godziny interesanci wyczekujący na przyjęcie, usłyszeli donośny głos naczelnika, rozmawiającego ze sobą za drzwiami gabinetu i biegającego od biurka do biurka.

— Przygotowaliście?

— Przygotowałem.

— Przeczytaliście?

— Przeczytałem.

— Podpisaliście?

— Nie podpisałem Czekam aż wy podpiszecie.

— Ależ ja mam wyższy stopień służbowy. Wy musicie pierwszy podpisać.

— Nie podpiszę!

— Wytoczę wam dyscyplinarkę.

— A ja wniosę na was zażalenie.

— Wstrętny biurokrata!

— Jaki pan, taki kram!

— Co się tam dzieje? — pytali zdumieni interesanci woźnego Mikitę.

— A, to nic, To nasz naczelnik z biurokratyzmem walczy.

A za drzwiami grzmiał coraz dzikszy głos;

— Precz z biurokracją! Bardzo pilne! Przygotować! Dołączyć! Podpisać Uzgodnić! Nie wchodzić bez zameldowania! Nie pluć na podłogę! Zaliczek nie wydaje się Ha, ha, ha!

K O N I E C

MUNDURKI letnie

do Gimnazjum Idzikowskiego

oraz do wszystkich innych szkół

po cenach reklamowych p o l e c a

M. Migdał Łódź, Gdańska 59 tel, 108-30

Reformackie pigułki z marką **Zakonnik**

znane od 1602 roku

Regulują żołądek, chronią od **reumatyzmu**, cierpień wątroby, nadmiernej otyłości, **artretyzmu**, uderzeń krwi do głowy, uśmierzają hemoroidy, czyszczą krew i przy skłonnościach do **obstrukcji** są łagodnym środkiem przeczyszczającym. Użycie 1 do 3 pigułek na dobę. Cena pudełka zł, 1,35 wyrobu

KARCZEWSKI, TUSZYNSKI

Warszawa Trębacka 4

Żądać w apt i skład. z **„Zakonnikiem"**

I-szy dźwiękowy Kino-Teatr w Łodzi

SPLENDID

Narutowicza 20

Początek o g. 4,15 Aparatura dźwiękowa: Western Electric

Dziś i dni następnych

Miłość incognito

Najnowsza para kochanków filmowych pełni temperamentu i elegancji **Liljana Harvey i Henry Garat**

w uroczej dźwiękowej operetce filmowej wytwórni „UFA" p. t.

Z Rozkazu Księżniczki

Najweselsze przygody miłosne zakochanej księżniczki Matrymonialne kłopoty ministra dworu. Nadworny detektyw "Pipac" prześladowany przez niepowodzenia. — Wspaniała dawno niewidziana imponująca rozmachem wystawa — Jutro i pojutrze od 12 do 3-ej ceny m. 0,75 i 1 zł. Passepart. prócz urzęd. nieważne

LUNA

Pocz. sean. o g. 3.30 pp, w niedz. sob. i święta o g. 12 w poł. Ceny miejsc mimo wysokiego nakładu kosztów **niepodwyższone** Passepartout i wszelkie bilety ulgowe, premjowe i bezpłatne nieważne aż do odwołania **Przedsprz. biletów w kasie kino-teatru codz. od 12—2** Uprasza się o przybywanie na wcześniejsze seanse, dla uniknięcia natłoku

Dziś i dni następnych

Największy film świata!

NA ZACHODZIE BEZ ZMIAN

Według słynnej powieści E. M. REMARQUE'a Wytwórni: Universal Pictures Corporation

Ten gigantyczny epos, zaczerpnięty z prawdziwego życia, w całym bezmiarze realności i potęgi unieśmiertelniony na filmie, żyć będzie wiecznie i **jako film wywiera jeszcze większe wrażenie niż głośna powieść Remarque'a**

Dźwiękowy Teatr Świetlny

CASINO

Pocz. sensów w dnie powszed o godz. 4,30, W soboty i niedziele PORANKI od godz 12 do 3-ej po cenach najniższych **75 gr. i 1 zł.**

Dziś i dni następnych Wielki film cyrkowy p.t

KARKOŁOMNE ZAKRĘTY

W roli głównej ulubienica narodów **CLARA BOW i Richard ARLEN**

Rewelacyjna nowość w technice kinematograficznej

Dla uprzystępnienia treści dialogi angielskie — zastąpione djalogami polskiemi.

Arcyciekawa treść. Fascynująca gra. Emocjonujące momenty.

NADPROGRAM: Dodatek dźwiękowy i aktualności krajowe

URZĘDNICY! ROBOTNICY! PAMIĘTAJCIE, że **MEBLE** gwarantowane po cenach konkurencyjnych kupicie tylko we firmie **F. NASIELSKI** 2 RZGOWSKA 2 Telefon 143-08

NA NAJDOGODNIEJSZYCH WARUNKACH

UWAGA. Na składzie wielki wybór łóżek metalowych, oraz i wyrobów tapicerskich

Rowery

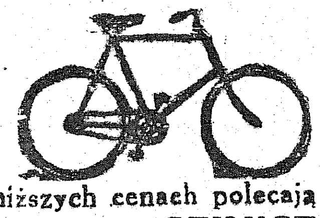

znanych krajowych i zagranicznych firm po najniższych cenach polecają

N. KOKOSZKO i B. BORYSEWICZ

6-go SIERPNIA 3

Firma nagrodzona została pochwałą.

GŁUCHOTA

uleczalna. Wynalazek Eufonja zademonstrowany specjalistom. Usuwa przytępiony słuch, szum cieknięcie uszów. Liczne podziękowania. Żądajcie bezpłatnie pouczającej broszury. Adres: EUFONJA Liszki k. Krakowa —

Ważne dla Pp. Oficerów i Podof. Rezerwy

Krawiec wojskowy J. GRINER (egzyst. od r. 1902) 11 go LISTOPADA (Konstantynowska) 68, parter wykonywa wszelkie roboty wojskowe najszybciej i nadokładniej po cenach i warunkach nader przystępnych

Najlepszy odbiór na detektor

ma ten,

kto kupuje komplet na Łódź i Raszyn

za Zł. 25

w ZAKŁADZIE RADIO-ELEKTROTECHNICZNYM

P. SZULC i S-ka

Łódź, Andrzeja 9. Tel. 134-06

UWAGA! UWAGA

Państwowi urzędnicy - czki

Na raty! Na sześciomiesięczne spłaty!

obuwie, firanki kapy, wełniane i bawełniane towary, bieliznę męską i damską, kołdry, chodniki, dywany, torby, parasolki białe towary i galanteryjne poleca firma „KREDYT" Nawrot 15 1 p

J. Nowakowski

Piotrkowska 9

p o l e c a **obuwie**, p o l e c a

ręcznej roboty — dziesięćkroć wytrzymalsze od zagranicznej reklamowanej tandety.

Wielki wybór obuwia męskiego, damskiego i dziecinnego **po cenach konkurencyjnych**

Droga do Zdrowia!

Chorzy uzyskują zdrowie używając

ZIOŁA LECZNICZE
Mag E. WOLSKIEGO

BILLOSA leczą niezawodnie cierpienia wątroby i woreczka żółciowego, usuwają kamienie żółciowe

DEGROSA leczą nadmierną otyłość powodują prawidłową przemianę materji w organiźmie

GASTROSA leczy chroniczną obsrukcję i wszelkie zaburzenia żołądkowe i kiszkowe, idealnie regulują trawienie i chronią od hemoroidów

LARYNGOSA leczą ból i stanyj zapalne (languiny gardła, krtani, migdałów, zapalenia dziąseł i okostnej

PASIVEROSA usuwają bezsenność nerwową, idealnie regulują czynność serca i cały system nerwowy

PULMOSA leczą choroby płuc, Usuwają kaszel i zaflegmienie. Wzmacniają organizm przywracają apetyt

REUMOSA usuwają cierpienia reumatyczne, artretyczne i ischiasu,

UROSA leczą cierpienia nerek i pęcherza. Usuwają wszelkie niedomagania dróg moczowych.

Broszury wysyłamy bezpłatnie. Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych

Przedstawiciel na m. Łódź i Wojew. Łódzkie

Skład apteczny **M. WŁODAREK ŁÓDŹ, RZGOWSKA № 7,** Tel. 151-03

DRZEWKA

Owocowe Parkowe Iglaste

krzewy, **róże** rośliny zimotrwałe i Dalje-Gieorginie poleca w wielkim wyb.

Jerzy Kołaczkowski

Zakład Ogrodniczy, Łódź, ul. PIOTRKOWSKA 241

Nasiona. Kwiaty cięte i doniczkowe.

Ceny zniżone. Cenniki na żądanie

Dr. med.

Reicher

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych

Leczenie djatermją. Elektroterapja

POŁUDNIOWA Nr. 28

Tel. 201-93

od 8—11 rano i od 5—9 wiecz.
w niedzielę od 9—1 p.p.

Dla niezamożnych ceny leczniczne

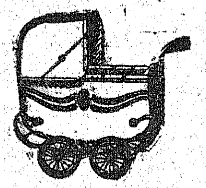

WOZKI dziecięce **ŁOZKA** metalowe **MATERACE** hyg. spręż. „PATENT" **WYŻYMACZKI** amer, **UMYWALKI** Na dogodnych warunkach

w Fabrycz. Składzie „DOBROPOL"

Łódź. Piotrkowska 73. tel. 158-61 w podwórzu

Dr. Feliks SKUSIEWICZ

ANDRZEJA 11

Telefon 137-43

Choroby skórne weneryczne i moczopłciowe

godz. przyjęć: 9.30—11 rano i 5—7.30 popoł.

NASIONA

wszelkie pierwszej jakości przytem narzędzia i przyrządy ogrodniczo-pszczelnicze, oraz nawozy i preparaty chemiczne dla celów ogrodnictwa, polecają

SKŁADY

L. Jasińskiego

prowadzone od 1870 r, w Łodzi, ul. Andrzeja 10 Tel. 168-56
w Łęczycy, Poznańska 30 Tel 125

Cenniki na żąd. bezpłatnie

Egzyst. od 1896 r.

Łóżka metalowe Materace wszelkiego rodzaju Wózki

dziecięce w największym wyborze **po cenach znacznie zniżonych** poleca: Najstarsza fabr. mebli żel

J. B. Wołkowyski

Skład fabryczny: **Narutowicza** 11 Telefon 137-70

Uwaga! Wielki wybór wózków dziecięc. **Mercedes**

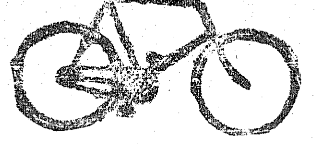

Najtańsze źródło — Części rowerowych

Rowery

Zawadzkiego Kamińskiego

i różnych znanych marek zagran. nabyć można

najtaniej . i najdogodniej

w fabryczn. składzie

„Dobropol"

Łódź Piotrkowska 73
w podwórzu **tel 158-61**

SKLEP

KAZIMIERY Zielonko

Al. KOSCIUSZKI 37

poleca: pończochy jedwabne, fildecos skarpetki męskie, pończochy dziecinne reformy, rękawiczki wełniane swetry i pończochy Cena bardzo przystępna oraz przyjmuje pończochy do reparacji.

Szewcy.

Najtaniej nabyć można **skóry** w każdej ilości

w Spółce Szewców

PIOTRKOWSKA 79, :—: Al. KOSCIUSZKI 22

Telefon 158-38

Specjalność. detaliczna sprzedaż zelówek trwałych na wodę

Ogłoszenia drobne.

Kupno i sprzedaż

ZAKŁAD Tapicersko-Stolarski przyjmuje wszelkie zamówienia, odświeżanie i wszelkie przeróbki oraz zakłada się firanki STEFAN GABAŁA NAWROT 8

Posady i prace

POTRZEBNA podręczna do szycia, ul 28 Pułk, Strz, Kan, Nr. 26 m. 29 2032—2

Różne

W SPRAWACH hipotecznych, podziału i sprzedaży majątków i urządzenia opiek i tp. informacji udziela Południowa 28 m. 15 front, lewe wejście III piętro 9—10 r. i 4—5 pp. 2026—2

Zagubione dokum.

ZAGINĘŁA legitymacja za pomogowa na imię Tadeusz Skinder, wydana w Łodzi 2034—1

Krawiec męski

St. Gajda

KILINSKIEGO 216

przyjmuje z własnych i powierzonych materjałów Robota pierwszorzędna.

Ceny zniżone

PLACE NAD MORZEM po 2,500 — wpłata 500 zł Place pod Gdynią po 5,000 wpłata 2,000 zł, Parcela za Wejherowem 6 mórg roli z lasem 4,000 — wpłata 1,000 zł, reszta ceny kupna może pozostać na długie lata, sprzedaje Makowski, Wejherowo ul. Klasztorna 9. Pomorze,

---

PRACOWNIA ORTOPEDYCZNA
istn. od roku 1886

St. Lewińska

Łódź, ul. NAWROT 38-a

Wyrabia Pasy na największe i zastarzałe przepukliny brzucha, pępka pachwiny u mężczyzn, kobiet i dzieci. Pasy brzuszne pooperacyjne, przeciw obwisłości — obniżeniu żołądka na czas ciąży i po ciąży specjalne z patentowanego bandaży, Elasta" podług wymagań figury. Prostotrzymacze gorsety à la „HESSINGA" i inne. — Wkładki sprężynowe na płaskie stopy. Suspensorja. — Bandaż „Elasta" pat. przeciw żylakom, gruczołom dla zreformowania i uszczuplenia zgrubiałej nogi.

Nasiona

wszelkie pierwszej jakości poleca Skład Apteczny M. WŁODAREK Rzgowska 7, tel. 151-03

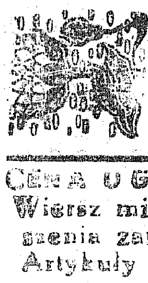

Reklama to potęga

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem 30 gr. w tekście 30 gr. za tekstem 25 gr zwyczajne 14 gr., nekrologi 30 gr., komunikaty 25 gr Wiersz milimetrowy lub jego miejsce Drobne ogłoszenia bezterminowe 10 gr. za wyraz, duże litery 50 gr najmniejsze ogłoszenie 1 zł. Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej, zagraniczne 100 proc. Stronica przed tekstem i w tekście podzielona na 6 ,za tekstem na 10 łamów Artykuły bez oznaczenia honorarjum uważa redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 7-ej po 7-ej 50 proc. drożej. Za terminowe wydrukowanie ogłoszeń admin. nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiąz. przedtem przyjęte ogłoszenie bez uprzedniego zawiad.
„Rozwój" można zamawiać w Zgierzu u p, Lacha, w Pabjanicach u p Zatorskiego ul. Zamkowa.

Redaktor Naczelny i Wydawca inż. T. Czajewski — W tłoczni T. Czajewskiego — Redaktor odpow. Walerjan Zuchowski